No 1998

1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00, franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 18 NOVEMBER.

AMSTERDAM, 17 November.

De Tweede Kamer heeft in hare zitting van gisteren een aanvang gemaakt met de beraadslaging over het voorstel van wet tot goedkeuring der met de *Handel-Maatschappij* geslotene overeenkomst. De heeren Schimmelpenninck, Stolte, van Deijnse, van Bosse en Hugenholtz voerden daarover gisteren het woord.

De eerste gevoelt zich ongerust over den verkoop van koffij en suiker in onze koloniën. Hij wacht op geruststellingen.

De tweede maakt zich boos tegen het vrije handelssysteem op Java in eene zeer geringe mate in te voeren.

De derde spreker kiest een middenweg tusschen voorstanders en bestrijders, en wil den verkoop op Java voor zoover de behoefte vordert. Ook hij zal tegenstemmen, tenzij men nog eenige maatregelen van behoedzaamheid aan het ontwerp toevoegt.

De heer van Bosse betreurt het, dat men de diskussie niet verdaagd heeft, om de zaak meer te kunnen toelichten; maar hij zal toch voor de wet stemmen, omdat de verwerping geen nuttig doel kan hebben.

Eindelijk, de heer Hugenholtz zal het ontwerp afstemmen, omdat er geen verband bestaat tusschen het systeem dat de Handel-maatschappij als agent neemt, en het kultuur-systeem, ofschoon hij beide wenscht te behouden, omdat hem niet is gebleken, dat de normale prijs is bereikt, zoowel voor de faktorie-gelden als voor de kommissie-kosten, en omdat het gouvernement zich bij art. 1 de handen bindt.

De beraadslagingen worden heden voortgezet.

Zal de voordragt der negen-mannen bijdragen, om het vleesch zoozeer in prijs te doen verminderen, dat het onder het bereik zal komen van de groote menigte der kleine burger- en arbeidende klasse? Ziedaar de eerste vraag, die hier te beantwoorden valt.

Als de voorgestelde maatregel niets inhield dan alleen de afschaffing van den akcijns op het geslagt en niet in verband kwam met de afschaffing van het tonnengeld en de zeer aanzienlijke vermindering van den invoer op het gezouten en gedroogd vleesch; dan zou [illegible] de prijs van het vleesch niet genoegzaam kunnen dalen, om het gebruik van dierlijk voedsel, dat thans, bij ons te lande in zekere klassen hoe langer hoe minder wordt, meer algemeen te maken. Ofschoon het voor het grootste gedeelte van hen, die zich thans nog met vleesch voeden, in verre na niet onverschillig is of het vleesch een dubbeltje per pond minder kost, zoo is die vermidering van prijs niet genoegzaam, om het verbruik van het vleesch algemeener te maken dan nu plaats heeft. Het vleesch zou nog te duur zijn, om te komen tot die klasse, die zich zelve noemt den »gemeenen man", het woord gemeen voor algemeen gebruikende.

Maar nu is er in den maatregel, zoo als hij door het negental is voorgesteld, eene zamenwerking, die, zoo zij al niet onmiddellijk den prijs van het vleesch [illegible] zal doen dalen, ten minste dat rezultaat zal [illegible] na verloop van tijd.

[illegible] op de eerste plaats in den akcijns, die thans [illegible], eene wezenlijke premie op den uitvoer. Dat is [illegible] bezwaar, dat niet mag versmaad worden. In Engeland is het vleesch, gelijk al de eerste levensbehoeften, [illegible] onbelast. Komt het niet gedeeltelijk daarvan, [illegible] het vleesch in Engeland voor de lagere klasse [illegible] kost dan bij ons te lande, en dat het vleesch, [illegible] uit Nederland naar Engeland wordt uitgevoerd, [illegible] worden voor de arbeidende klasse tegen veel mindere prijs is te verkrijgen, dan dat zelfde vleesch te Amsterdam zou kosten. Wij weten wel, dat de vrijdom [illegible] belasting niet alleen de oorzaak is van den betrekkelijk geringen prijs, waarvoor men te Londen vleesch [illegible] koopen. Daartoe draagt niet weinig bij de wijze, [illegible] daar de slagers hun vleesch aan den man [illegible]en. In Engeland haalt een slager vleesch van velerlei [illegible] uit een en hetzelfde stuk vee. Hij vraagt [illegible] voor sommige deelen den hoogsten prijs, [illegible] andere tegen een middenprijs, en is wederom voor andere met den laagsten prijs te vrede. Bij slot van rekening brengt zijn stuk vee evenveel winst op als bij ons te lande; maar iedere stand heeft het vleesch betaalt naar de mate van zijn vermogen, door zich of de beste, of de goede, of de mindere stukken van dat stuk vee aan te schaffen. Allen eten van hetzelfde voedende vleesch; het verschil bestaat alleen in de meerdere of mindere smakelijkheid van het aangekochte stuk. Zou er geene mogelijkheid zijn, om dat zelfde gebruik bij ons in te voeren? Zouden er althans geene proeven te nemen zijn? Als deze wijze van uitverkoop van het vleesch te gelijk kon invallen met de afschaffing van den akcijns, dan zou zulks zeer van invloed kunnen zijn, om de mindere klasse in de gelegenheid te brengen van vleesch te eten, zonder dat daardoor de hoogere klassen zouden worden gedrukt, dewijl zij voor de beste deelen niet meer zouden behoeven te betalen dan zij zulks thans doen. Nu bestaat die wijze van vleesch-slijting reeds eeniger mate, maar nog niet genoeg toegepast op de verschillende kwaliteiten van vleesch, die uit een en hetzelfde stuk vee zijn te nemen. Men zou slechts eenigzins behooren uit te breiden, wat thans slechts nog bij een paar beste vleeschsoorten wordt in praktijk gebragt.

Dit wat den binnelandschen akcijns op het geslagt betreft, die waarlijk met betrekking tot Engeland, waarheen ons schoonste vee gaat, eene premie van uitvoer daarstelt. Door die premie van uitvoer weg te nemen bereidt men de kans dat een groot gedeelte van ons vee, 'twelk nu in Engeland verbruikt wordt, op onzen eigen bodem in konsumptie zal worden genomen.

In de tweede plaats is er tusschen het opheffen van het tonnengeld te gelijk met de merkelijk verminderde belasting op den invoer van gezouten en gedroogd vleesch en de afschaffing van den binnelandschen akcijns een verband, dat ongetwijfeld van zeer grooten invloed moet en zal zijn, om aan een groot deel onzer bevolking, dat nu nooit geen vleesch op tafel ziet, het gebruik van vleesch mogelijk te maken. De memorie van toelichting der negen mannen heeft dit vrij duidelijk gemaakt.

De afschaffing van het tonnengeld is in het belang van den handel. De havens van Antwerpen, Bremen en Hamburg veroorzaken aan de schepen, die daar binnenloopen minder onkosten, dan die zij zouden moeten maken, als zij onze havens aandoen. Dat is schadelijk voor den handel in het algemeen, en uit dien hoofde reeds betreurenswaardig; maar ook nog schadelijk voor den aanvoer van de eerste levensbehoeften, die in den handel zijn, en alleen om de tonnengelden te vermijden, liever naar Bremen, Hamburg en Antwerpen moeten gaan, zoolang zij niet in konsumptie komen ten einde de onkosten van het tonnengeld te vermijden. Althans zou de afschaffing van het tonnengeld van veel meer invloed zijn, om den invoer van granen te vermeerderen, dan de onbeduidende verminderde belasting op den invoer van vreemde granen zal uitwerken, dewijl die belasting toch niet verschuldigd was zoolang de voorraad van granen in 't entrepot lag.

Maar er is nog iets anders. De afschaffing van het tonnengeld kan zeer gelukkig zamenwerken met de aanzienlijke vermindering op den invoer van gezouten en gedroogd vleesch. De *Echo Universel* zegt daaromtrent:

»Het is bekend, dat in de Vereenigde Staten en aan de boorden van de Plata op eene groote schaal vleesch wordt gezout en gedroogd. Deze tak van nijverheid zal nog eene grooter uitbreiding erlangen, als b. v. de veehouders van Ohio, Indiana, Michigan, Wisconsin, Jova en Texas hunne voortbrengst zullen hebben berekend, met het oog gevestigd op de behoeften in Europa. Aan de Plata rivier slagt men het vee alleen om de huiden, meesttijds zonder te trachten eenig voordeel van het vleesch te bekomen. In sommige plaatsen gebruikt men het vleesch als meststoffe. Eerst sedert eenige jaren is men op het denkbeeld gekomen om het vleesch te zouten en te droogen en dat te zenden naar de Antilles, waar het verkocht wordt tegen 15 tot 20 centimes het kilogram. Dat gedroogd vleesch is gezond en smakelijk. Zelfs de planters eten daarvan, ofschoon zij meer gewoon zijn het tot voeding der slaven te houden. Zoo het overgebragt werd naar Europa zou het zelfs op geen 25 centimes het kilogram komen te staan. Stellen wij dat dit vleesch opklimt tot den prijs van 30 centimes of 15 centen; dan zal het nog een prijs zijn, die onder het bereik valt van alle beurzen. Als men nu het tonnengeld afschaft, dan zouden vaartuigen naar Buenos-Ayres kunnen gaan om eene lading gerookt en gedroogd vleesch in te nemen, dat in Nederland een gereeden aftrek zou bekomen, waar het vleesch verkocht wordt tegen 80 centen het kilogram. Maar om daartoe te komen zou het niet genoeg zijn de scheepslasten te verminderen. Men moet het gerookt en gedroogd vleesch niet bij den invoer belast laten met een regt van 8 of 10 gulden de 100 pond, zooals ons tarief doet. Daarom hebben de negen voorstellers voorgedragen, dat regt op *f* 1 en 1.25 te verminderen. Zij zijn blijkbaar bemoeijelijkt door den akcijns op het zout. De algeheele vrije invoer zou de binnenlandsche veehouders schaden, omdat belasting voor het zout betaald moet worden, waardoor hun vleesch moet worden toebereid, om gedroogd en gerookt te worden. Wij gelooven nogtans, dat het van belang zou zijn voor den invoer, en bij gevolg voor de verbruikers, dezelfde vrijheid van invoer te laten voor het gedroogd en gerookt vleesch. Men zou in dat geval den akcijns voor het zout kunnen terug geven aan hen die zich op het zouten van vleesch toeleggen, gelijk men dat doet voor de visscherijen."

Dat zijn zeer behartigingswaardige denkbeelden, die het nuttig zal zijn in ernstige overweging te nemen.

De niet *kiesche schrijver van het* [illegible] vermakelijke Roomsche poppenkast", die thans door de arrondissements regtbank te Amsterdam veroordeeld is wegens aantasting der openbare zedelijkheid bij geschrifte, heeft in het *Nieuwsblad voor den boekhandel*, den volgenden geheel met zijne werkzaamheden harmonieerenden bedelbrief geplaatst:

»De ondergeteekende ten gevolge van zijn aanhangend *persdelict* volslagen *geruineerd* zijnde en niet bij magte uit eigene middelen boeten en onkosten van het regtsgeding te bestrijden, beveelt zich als het slagtoffer van *Jezuitische vervolgzucht* (gelijk uit de verdediging zijner zaak door zijnen Verdediger is bewezen) aan alle protestantsche HH. Boekhandelaren aan, zullende elke kiesche verzachting van zijne momenteele positie hem kunnen redden, en elke order van *Vertaal-* of *Schrijfwerk* hem tegen den naderenden winter uiterst welkom zijn.

Amersfoort. S. A. Dwars.

Men schrijft ons uit Haarlem, 15 Oktober:

De mededeeling van den heer Jonkhr. M. Salvador verwonderde ons; want de hoofdzaak der bewering, zie adv. *Tijd* 3 en 8 Nov., wordt erkend, alleen wil Z. Ed. bij het publiek bekend zijn als een konstitutionele. Zijne advertentiën van 12 en 28 April ll. strekken tot bewijs.

Maar hoe is dan de advertentie *H. C.* 19 Okt. ll. met ware »konstitutionele beginselen" te rijmen? daar Zijn Ed. gewaagt van eenen »*Roomsch-Katholieken Advokaat*" »van *onbekwame politieke intriganten*" en »van *zekeren blinden aanhang*."

In die dagen erkennende, dat het voor Zijn Ed. zeer gevoelig zijn moest, ondanks al zijn streven, het vooruitzigt van gekozen te worden te moeten missen, maakten wij in onze advertentiën hierop niet het minste repliek; maar nu Z. Ed., negen dagen na het plaatsen der advertentie, zich wil doen kennen als een waren liberaal, wijzen wij op die handeling, en vragen verder, of het uit de herstemming gebleken is, dat Z. Ed. zich ten gunste van den *zoogenoemden* »Roomsch Katholieken Advokaat" verklaard heeft?

Wij besluiten deze kleine opmerking met de woorden van Jonkhr. M. Salvador. Zie *H. C.* 19 Okt. ll.:

»Hetgeen nu aan dit betoog ontbreekt, kan door de »scherpzinnigheid van waarlijk belangstellende lezers wor»den aangevuld."

Veldtogt van 1809. — Oproer der Janitzaren. — Afzetting van Sultan Selim. — Mustapha IV Sultan. — Mustapha Bariactar. — Sultan Mahmoud. — Krijgsoperatiën van den Generaal Vorst Bagration.

Het Ottomannische leger, het plan des veldtogts door

generaal Sebastiani krachtdadig uitvoerende, dwong de Russen tot den aftogt, en bereids was Wallachije heroverd, toen plotseling te Konstantinopel eene omwenteling uitbrak.

Sultan Selim III was de eerste die het besluit opvatte om zijn rijk te hervormen, en zoo mogelijk het met de Europeesche Staten op gelijken voet te stellen, een plan dat door zijn opvolger Mahmoud II en door den regerenden Sultan Abdul Medjid werd voortgezet. Selim was een verlicht, aan studie overgegeven en naar Europeesche kundigheden zeer begeerig Vorst, die zelfs tamelijk bekend was met de werk- en vestingbouwkunde. Reeds vroeg had hij twee zijner jonge gunstelingen naar Frankrijk gezonden, waar zij het Fransch geleerd en zich voor den Sultan boeken over de krijgskunde aangeschaft hadden; een hunner was een zeer bekwaam ingenieur geworden.

Selim had wijsselijk begrepen dat de eerst te doene hervorming die der organizatie des legers moest zijn, vooreerst om aan het gezag in eene nieuwe militie een steunpunt tot het uitvoeren der andere hervormingen te geven, maar voornamelijk om aan het rijk zijne waardigheid te hergeven, geschonden door de nederlagen welke gedurende bijna eene eeuw de Ottomannische legers ondergingen. Die nederlagen hadden blijkbaar tot oorzaak de voortdurende vorderingen hunner vijanden in de taktiek en in de oorlogskunst, terwijl de Turken niet alleen niet vooruit gingen, maar zelfs de geestkrachtige instellingen hadden laten ontaarden, die eertijds hun de overwinning schonken. De Janitzaren bovenal waren ontaard, zij van wie de onverwinbare infanterie gedurende drie honderd jaren de schrik der Christenen was geweest.

De Sultan begon met de oprigting eener militie, door hem *nizam-djedite* genoemd, namelijk, nieuw geregelde troep, welke troep op Europeesche wijze gewapend en door Fransche en Pruissische instrukteurs geoefend werd. Hij vormde twaalf regimenten infanterie en een regiment kavallerie er van. Een gedeelte der topchis of kanonniers werd volgens hetzelfde stelsel georganizeerd en vormde vier batterijen vliegende artillerie. De Janitzaren zagen met innigen tegenzin die nieuwe troepen wier goede houding en behendige manoeuvres, hunne ongeregeldheden en onkunde te meer deden uitkomen; doch zij bepaalden zich tot morren. De Sultan volkomen te vreden over de diensten der nieuwe korpsen die de oproerige Albanezen geslagen hadden, was welligt te voorbarig in het ontwikkelen van zijn plan. Een dekreet dat eene ligting van jonge Muzelmannen voor de korpsen der *Nizams* beval, verwekte onder de Janitzaren en de Ulemas eene woede, die hij niet anders kon smoren dan door de uitvoering van het dekreet te verdagen.

Maar de gisting der hartstogten wachtte slechts eene gelegenheid om uit te barsten. Eene zamenzwering ontstond, geleid door een fanatieken muphti en den kaïmacan of den luitenant van den groot-vizier, die te Konstantinopel het opperbevel voerde, bij afwezigheid van dien hoogen ambtenaar, die toen aan het hoofd van het Donauleger stond. De muphti, een geveinsde schurk, die zich had aangesteld als keurde hij de oprigting der Nizams goed, om door den Sultan tot die waardigheid verheven te worden, verfoeide in Selim een kundigen, verlichten, vooruitstrevenden vorst, bevrijd van de vooroordeelen der onwetendheid. De Kaïmacan trachtte, als zijne vijanden of mededingers, al degenen die Selims gunst genooten en zich aan diens hervormingswerk toewijdden ten onder te brengen.

Het eerste werktuig der zamenzwering was een legerkorps van 2000 man, Yamaks genoemd, meestal lieden van Lazustan, een wreed ruw volk, dat het gebergte aan gene zijde van Trebizonde bewoont. De Kaïmacan, een trouwloozen ijver veinzende, doet naar hunne kazerne Nizams uniformen brengen; men stelt hun voor in die keurbende over te gaan, en men beveelt hen vervolgens de uniform er van aan te nemen. De Yamaks door geheime zendelingen opgewonden, geraken in woede, beweerende, dat men hen tot schandelijke Giaours wil maken; zij verlaten hunne kazerne aan den Bosphorus, en dringen gewapend Konstantinopel binnen. Een gevecht ontstaat vooreerst tusschen hen en de Nizams; doch dra vereenigen de Janitzaren en het gansche volk zich met de Yamaks, en na een bloedige worsteling valt de hoofdstad in de magt der oproerlingen.

Selim had geene verdedigers meer. De bevelhebber der Yamaks, genaamd Kabakchy-Ouglou, heerschte in zijne hoofdstad. Die bevelhebber doet het volk en de Janitzaren op het groote plein Atmeïdan, te midden der stad, verzamelen. Daar spreekt hij tot hen, wenscht hen geluk, zegt hun dat het Muzelmannsche volk wraak moet nemen aan de verraders, en maakt eene lijst op der veroordeelden. Dadelijk gaat men over tot het zoeken der ongelukkigen, en den volgenden dag worden veertig hoofden der aanzienlijkste mannen van het rijk voor de voeten van Kabakchy gelegd. Vervolgens eischt hij de afzetting van Sultan Selim, maar hij wil dat men de vormen in acht neme en de muphti raadplege. Deze haast zich een *feta* (heilig besluit) af te kondigen, waarin de redenen der afzetting van Selim gegeven worden, die den toorn van Allah en den profeet op zich had geladen, door het willen invoeren onder de ware geloovigen de zeden en de kleeding der ongeloovigen, die gedurende zijne regering door de Wahabiten, die kinderen des duivels, het graf van den profeet had laten ontheiligen en den pelgrimstogt naar Mecka belet had, zonder de heilige plaatsen te hebben kunnen herwinnen, die, kortom, in zijne achttienjarige regering geen opvolger had gegeven aan het geslacht van den grooten Othman, den stichter van het rijk.

De afgezette Selim wordt in het serail opgesloten en zijn neef Mustapha IV bestijgt den troon den 30 Mei 1807. Selim was uithoofde zijner vriendschap voor Frankrijk een doorn in 't oog der naijverige mogendheden. De vreemde agenten werden verdacht gehouden aan de zamenzwering die hem omwierp, geholpen of kennis er van gedragen te hebben. Mustapha een onwetend en onbeschaafd prins, bragt zijn tijd door met het geven van feesten aan zijne vrouwen in de kiosken van den Bosphorus en liet de zaken over aan de intrigues zijner ministers. Kabakchy en diens yamaks bleven in Konstantinopel heerschen.

Maar een onweer pakte zich zamen boven het hoofd van den nieuwen Sultan. De Pacha van Routchouk, Mustapha, bijgenaamd Baïractor, namelijk de man van de vlag, daar hij in het gevecht van Foktachaï den Russen een vaandel had ontnomen, zag met verontwaardiging de afzetting van Selim. Schoon de veldheer geslagen was geworden had Selim hem tot Pacha der eerste klasse van drie paardenstaarten verheven, ten einde zijn verzet tegen grooter magt te vereeren. Baraictar beraamde het plan om Selim op den troon te herstellen.

Wij hebben gezegd dat Napoleon te Tilsitt ten voordeele van Turkije eene wapenschorsing had bedongen, alvorens de te Konstantinopel plaats gehad hebbende omwenteling hem bekend was. Bariactor maakt van die omstandigheid gebruik, om zich van den Donau te verwijderen en naar Konstantinopel op te rukken aan het hoofd van 20000 man. Langzaam was zijn togt, ten einde geen onraad te verwekken. Een geruime poos bleef hij te Andrinopel en wist den groot-vizier, die zich er met het reserveleger bevond, over te halen, zich aan hem te sluiten, ten einde gezamenlijk de hoofdstad van de dwingelandij der Yamaks te bevrijden, van eene horde avonturiers en het schuim der natie. Eindelijk komt hij te Konstantinopel; Kabakchy wordt ter dood gebragt, alsmede zijne hoofdofficieren; de Yamaks worden ontbonden en Baïractor, nu van de gesteldheid meester, wacht een gunstig oogenblik om zijne grootsche onderneming uit te voeren. (*Wordt vervolgt.*)

Men schrijft ons uit Haren (bij Megen) 15 Nov:

De dagen van 30 Okt. tot 6 November waren voor onze gemeente nogmaals dagen van bijzondere genade en opwekking. Door de Eerw. Paters Redemptoristen, aan wier hoofd de Eerw. Pater van der Linden, werd de H. Missie vernieuwd, die tot de meeste tevredenheid zoowel van Pastoor als van gemeente geëindigd is en de heilzaamste vruchten heeft nagelaten.

De Eerwaarde Paters hebben zich van hier tot hetzelfde einde naar Berchem begeven alwaar wij hopen dat God geve, dat hunnen onvermoeiden zielenijver, gelijk elders, met de gelukkigste gevolgen moge bekroond worden.

De arrond.-regtbank (derde kamer) heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van S. A. Dwars, schrijver van de *Vermakelijke en kurieuse roomsche poppenkast, rarekiek enz.* De regtbank heeft, overeenkomstig het requisitoir van den substituut-officier van justitie, Mr. H. A. Hartogh, den beklaagden veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf, in *eenzame* opsluiting te ondergaan, en tot geldboeten van *f* 250. Wijders heeft de regtbank de gesaisisseerde exemplaren verbeurd verklaard. (*A. C.*)

Bij de centrale cholera-kommissie alhier zijn op 16 November aangegeven 8 personen, overleden 4.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn op 15 November aangegeven: 1 cholera-lijder overleden.

Te Delft zijn van 8 tot 13 November bijgekomen 25 cholera-lijders, 31 hersteld, 19 overleden, blijven in behandeling 14.

Sedert het vorig berigt zijn te Groningen 3 lijders aangegeven en 2 overleden, zoodat thans 4 lijders in behandeling blijven.

Door de maatschappij *Arti et Amicitiae* te Amsterdam, is het volgende plan beraamd: In de maand Februarij aanst. zal zij op hare daartoe zoo bijzonder geschikte kunstzaal openen, eene *Tentoonstelling van vaderlandsche kunst en nijverheid van den vroegsten tijd tot het begin der 18de eeuw.* Het groote nut van zoodanige tentoonstelling behoeft wel geen betoog. Voor geleerden en kunstenaars zal zij, door de beschouwing en vergelijking van voorwerpen hunner studiën, onschatbare waarde hebben en allen een leerzaam genot verschaffen.

De goede uitvoering van dit plan is gewaarborgd door die op te dragen aan de speciale kommissie voor de Tentoonstellingen in genoemde Maatschappij, waarbij zich eenige beroemde oudheidkundigen hebben aangesloten.

De aanbesteding van den konstweg van Almelo over Tubbergen naar de Hanoversche grenzen heeft thans plaats gehad; zijnde het maken der aardebaan aangenomen door Gerrit Schuurhuis, aannemer te Hattem voor *f* 1650; drie der tolhuizen door Gradus Essenheim te Tilligte, gemeente Denekamp, voor *f* 38[illegible] en de bevloering door Roelof Zwolsman, aannemer te Kuinre, voor *f* 31,700.

De longziekte is verleden week op verschillende plaatsen en op onderscheidene stallen onder het rundvee in de omstreken van Meppel uitgebroken, onder andere ook te Wanneperveen, op twee stallen waarvan een bij de wed. Roodemond, zijnde een vrij grooten stal met beste koeijen. Eenigen zijn tot inenting van de gezonde runderen overgegaan, anderen blijven daaromtrent weigerachtig en willen alles aan den loop der natuur overlaten. (*Pr. Zw. Ct.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag, 16 November.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener met de Nederl. Handel-Maatschappij gesloten overeenkomst aangevangen. Bij de behandeling van de wetsvoordragt in het algemeen, hebben het woord gevoerd de heeren G. Schimmelpenninck, Stolte, [illegible] van Deinse, van Bosse en Ter Brugghen Hughenholtz.

Die beraadslagingen zijn heden niet geëindigd maar zullen morgen ten elf ure worden voortgezet.

De Kommissien van Rapporteurs:

1°. voor het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk [illegible] der Staatsbegrooting van 1853 (Bijdrage en vergoeding van rente aan de Nederl. Rhijnspoorweg-maatschappij), en

2°. tot vaststelling van hoofdstuk VII der Staatsbegrooting voor 1854 (Roomsch-Katholieke Eeredienst),

hebben hare eindverslagen ter tafel gebragt.

De Kamer heeft bepaald:

1°. dat de beraadslagingen over het eerste wets-ontwerp zullen plaats hebben na afloop van die over het wets-ontwerp tot amortisatie en aflossing van nationale schuld;

2°. en dat de behandeling van de begrootingswetten voor het volgende jaar op aanstaanden Donderdag den 24 [illegible] zal aanvangen.

In de *Javasche Courant* van den 17den September leest men:

»In de Lampongsche distrikten werd gedurende de afgeloopene maand Augustus, met uitzondering eener schermutseling tusschen het volk van Negara Ratoe en Waijorang, de rust niet gestoord.

De pangaran Singa Branta, hoofd van de marga Radja Bassa, en radin Intan, hoofd van Negara Ratoe, en diens oom, Bangsa Kasoema, waren tot onderwerping gekomen en hadden beloofd in vrede te zullen leven.

In de Semanka-baai werden nu en dan misdrijven gepleegd, waarvan men de daders nog niet op het spoor was; vermoedelijk ten gevolge der nabijheid van het gebied van het hooge land van Blalaw en dat van D[illegible] Mangko Negara, een hoofd dat sedert jaren als onrustig bekend staat.

In de marga Waijorang en Radja Bassa hield de bevolking zich bezig met den peperoogst.

Het eiland Se Bissie geeft hoop eenmaal een goede pepertuin te worden; de grond is uitmuntend voor die kultuur geschikt, en de tuinen nemen jaarlijks toe. Het is voor den handel goed gelegen, en schepen van middelmatige grootte vinden er eene veilige ligplaats. In de verschillende kampongs van eenige marga's van deze distrikten is de vaccine overgebragt."

— Bij besluit van den gouverneur generaal van [illegible] dezer is het verbod op den uitvoer van buffels en [illegible] beesten, uit de Preanger-regentschappen, opgeheven.

— De opening der te Batavia te houden tentoonstelling, is door de kommissie vastgesteld op 10 O[illegible] aanstaande.

— Als eene bijzonderheid vermeenen wij te kunnen vermelden, dat op de Visch-Bazaar alhier op Zondag 18 September gebragt is een haai, eene lengte hebbende van 20, met een bek van 3½ voeten. Dit monster [illegible] een sero op de hoogte van Kampong Koodja, be[illegible] deze stad, door den djoeragan eener praauw, Drachman genaamd, op vijf voeten diepte gevangen.

— Tijdingen in het laatst der afgeloopen [illegible] Augustus van de Karimon Djawa-eilanden ontvangen, maken gewag van bijzondere groote slangen, welke in de bosschen worden aangetroffen, zoodat de inlanders er tegen opzien, om tot het kappen van hout zich dieper te begeven, dan volstrekt noodig is.

Ten bewijze daarvan moge strekken het zoo[illegible] voorval, dat zich dezer dagen in een dier bosschen heeft voorgedaan.

Eenige personen, van eenen hond vergezeld, in een bosch bezig een opgejaagd hert te vervo[illegible]

noch met slagende om het wild te vangen, werd hunne opmerkzaamheid gaande gemaakt door de golvende beweging van een boom, waarbij de vooruitgesnelde hond al blaffende stilstond.

Naderbij komende, werd ontdekt, dat eene groote slang het hert had aangevallen en omstrengeld hield, om het op die wijze te dooden.

Door het onophoudelijk geblaf van den hond daarin gestoord of wel opgewonden, werd echter het hert schielijk door het ondier los gelaten en de aanval op den hond gerigt, welke met eenen wrong als het ware werd verbrijzeld, terwijl het hert, oogenschijnlijk ongedeerd, was gevlugt.

De korte strijd met den hond gaf echter aan de jagers den noodigen tijd, om de reuzenslang met hunne klewangs aan te vallen en af te maken.

Bij de meeting der schoone, daarna afgestroopte slangenhuid werd deze bevonden te zijn 19 voet Rijnlandsch lang, bij 7 duim Rijnl. diameter.

— Men schrijft van Magalang den 12den September: Op den 9den ll. bij het overvoeren van houten balken, tot herstelling van de brug over de rivier Pakies Wieringin, in het regentschap Temangoong, is deze brug onder haar last bezweken en met de balken en de koelies, ten getale van 32 menschen, ingestort.

Van deze 32 menschen, welke in de rivier van eene hoogte van 19 voeten zijn gevallen, hebben sommigen kneuzingen bekomen.

Van dezen waren twee zeer ernstig geblesseerd, en is reeds een dezer zwaar gekwetsten aan de gevolgen overleden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 November. Na den 4 dezer, toen het gevecht bij Oltenitza heeft plaats gehad, tot aan den 9 zijn er aan de oevers van den Donau slechts eenige schermutselingen voorgevallen, doch is het tot geen beslissend strijd gekomen. Naar luid echter van een depêche over Weenen bij het Turksche gezantschap te Parijs ontvangen, verwachtte men dat er den 12 of 13 een hevige aanval zou plaats hebben.

Omer-Pacha moet zich reeds aan den linker oever van den Donau bevinden, aan het hoofd van 30,000 man; daarentegen zou vorst Gortschakoff in eigen persoon een legermagt van 24,000 Russen aanvoeren. Naar depêches van een der Duitsche bladen zou men den 9 te Bucharest eene sterke kanonade hebben vernomen in de rigting van Oltenitza, en moeten 35,000 Russen gekampeerd zijn te Budeschti, half weg Oltenitza en Bucharest.

— Naar luid van bijzondere korrespondentien uit Konstantinopel, hebben de Turken ook aan de Aziatische zijde eenige voordeelen behaald; onder anderen hebben schepen van de Turksche vloot een Russisch oorlogs-transport genomen.

— De *Constitutionnel* en de *Pays* hebben beide een artikel gepubliceerd over den tegenwoordigen toestand der Oostersche quæstie. Men merkt echter op dat men in dit artikel, aan 't welk door sommigen het gewigt van een manifest wordt toegeschreven, tot geen besluit komt. De schrijver verwacht wel niet veel van eene diplomatie, welke tot heden in al hare pogingen gefaald heeft, maar geeft echter te kennen dat de bemiddeling van Europa thans door Rusland kan worden aangenomen, liever dan voor het uitbreken der vijandelijkheden, dat de Czaar hoogstwaarschijnlijk zal inslaan.

Het Journaal van het keizerrijk eindigt evenwel zijn artikel met een oorlogzuchtige zinsnede en na beweert te hebben dat de quæstie niet zal beslist worden op een Russisch-Turksch slagveld, wordt er gezegd: »Europa is de scheidsregter. Europa moet het konflikt oplossen door de worsteling of door de overwinning, want het heeft twee wapenen, waar aan niets weerstand kan bieden: de kracht en het regt."

Zulk een gedachte is niet zeer geruststellend voor het behoud van den vrede. De *Pays* heeft altijd gepleit voor den vrede, en nooit in het bezetten der vorstendommen door Ruslands krijgsmagt een casus belli willen zien. Men thans begint de hoofdredakteur van het *Journal de l'Empire* te erkennen dat hij gedeeld heeft in de dwaling der diplomatie, en dat hij daarom tot heden toe zich verklaard heeft in den geest der Weener konferentie; want, zegt hij, zoo wij een oogenblik hadden kunnen vermoeden wat uitslag de diplomatieke onderhandelingen zouden gehad hebben, wij zouden geen oogenblik in twijfel gestaan hebben, den raad te geven de Dardanellen in te zeilen onmiddellijk nadat de Russische legers de Pruth zouden zijn overgetrokken.

Het bovengezegde artikel heeft voorts voornamelijk ten doel het betoog, dat de diplomatie zich bedrogen heeft, toen zij in Turkije niets anders wilde zien dan een zedelijk vernietigde mogendheid, terwijl het nu blijkt dat het eene natie is vol leven en kracht; en eindelijk wordt beweerd, dat noch Oostenrijk noch Pruissen ooit de eischen van Rusland zullen helpen bevorderen, wijl de magt, die Rusland over Turkije zou erlangen, voor deze twee natien verderfelijker zou wezen, dan voor ieder andere mogendheid van Europa.

ENGELAND.

LONDEN, 16 Nov. De *Morning Chronicle* meldt, dat, volgens brieven van den 3 dezer, uit Petersburg ontvangen, men over de geheele uitgestrektheid van het Oostelijk gedeelte van Rusland, eene nieuwe ligting heeft uitgeschreven van zeven man op de duizend.

— Uit Konstantinopel wordt geschreven, dat de vereenigde Engelsche en Fransche eskaders voor die stad worden verwacht.

De *Advertiser* meldt het volgende, betreffende het eerste gevecht aan de Aziatische grenzen: »Volgens gisteren (24) hier aangekomen depêches had het berigt van de weigering van prins Gortschakoff om de Vorstendommen te ontruimen, ter naauwernood het Turksche leger bij Batoun bereikt, of de troepen verzamelden zich om de tent van Mazar-Bey, en gaven de begeerte te kennen om terstond tegen den vijand aangevoerd te worden. Zij trokken dan ook terstond de grens-rivier Tsuruk-Tou over en tastten de Russische verschansingen aan. Na een hardnekkigen tegenstand van twee dagen, zag de vijand zich gedwongen zijne stellingen op te geven; hij werd 27 wersten vervolgd, waarbij hij veel verlies leed. Deze zege heeft onder de troepen tusschen Batoun, Cars en Erzerum zoovee geestdrift opgewekt, dat het bijna niet meer mogelij is, hen in bedwang te houden. De Porte heeft aan d vreemde gezanten officieel te kennen gegeven, dat he verdrag van 1841 als geheel opgeheven te beschouwen is

DUITSCHLAND.

WEENEN, 15 November. De Oest. Corresp. schat het verlies der Russen op vijf honderd dooden en elf honderd gekwetsten. Het verlies door de Turken geleden is nog niet bekend.

— De Sultan heeft bij een Hattisherif, de plegtige verklaring gegeven, dat hij met het begin van de lente zich in persoon naar het oorlogstooneel zal begeven. Het hoofdkwartier der Sultan zal gevestigd zijn te Adrianopel.

KEULEN, 16 November. Men schrijft uit Karlsruhe dat Mgr. de Aartsbisschop van Freiburg, den Special kommissaris Burger, die hem door de regering eigendunkelijk en wederregtelijk was ter zijde gesteld, als spion of politiedienaar in den ban heeft gedaan.

Van wege het bewind van het groot-hertogdom Baden is reeds den 7 dezer eene aanschrijving verzonden aan de burgerlijke autoriteiten, waarin dat bewind zijn houding tegen den Aartsbisschop tracht te bemantelen en te regtvaardigen, en op nieuw een vermetele hand slaat aan de onschendbare regten der kerk. De inhoud van dat treurige stuk, 't welk den vermetelen moed der Badensche regering volkomen kenschetst, luidt aldus:

»Daar de Aartsbisschop van Freiburg, voor eenigen tijd aan de groothertogelijke regering zijne wenschen en voorstellen voorgedragen heeft betreffende eene verandering van de dusver bestaande betrekking der Katholieke Kerk tot den Staat, werd hierover door de regeringen der Staten die de Boven-Rhijnsche kerkprovincie uitmaken, onderling overleg gehouden en zijn den 1sten Maart dezes jaars die bewilligingen afgekondigd, welke scheen te kunnen worden toegestaan zonder schending der grondwettig bestaande staatsinrigtingen en der regten van den Souverein. De groothertogelijke regering mogt alzoo met regt de verwachting koesteren dat de kerkelijke overheden, ten aanzien der niet bewilligde punten, de verschuldigde gehoorzaamheid aan 's lands wetten betoonen en geen eigenmagtige verandering beproeven zouden. Deze verwachting werd te leur gesteld. Niet alleen gaf de Aartsbisschop onbewimpeld het voornemen te kennen zich aan de uitgevaardigde verordeningen niet te houden, maar hij heeft ook, in strijd er mede, een theologisch examen laten afnemen zonder medewerking van een kommissaris van den vorst, en eene pastoorsplaats getracht te vervullen door uitvaardiging eener akte van aanstelling; ja zelfs heeft hij, kerkelijk gezag op eene ongehoorde wijze misbruikend, aan alle leden van den Katholieken Opperkerkeraad door eenen daarmede uitdrukkelijk belasten pastoor doen mededeelen dat zij met de uitbanning uit de Katholieke Kerk zullen worden gestraft indien zij niet binnen een laatsten en onverlengbaren termijn van veertien dagen verklaring doen van onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan de verordeningen des Bisschops en inzonderheid van hun vast besluit om alle in de memorie der Boven-Rhijnsche Bisschoppen van den 18den Junij dezes jaars aangewezen eischen naar vermogen te ondersteunen en ze met woord noch daad tegen te werken. Blijkens die mededeeling zullen alzoo staatsambtenaren die weigeren zich aan des Aartsbisschops onwettige handelwijze aan te sluiten, door aanwending van een gansch afkeurenswaardig gewetensdwang worden afgebragt van hunnen pligt, en aan het gouvernement de uitoefening zijner grondwettige regten over de Katholieke Kerk onmogelijk worden gemaakt.

»Na zoodanige feiten en nadat de Aartsbisschop vruchteloos aangemaand was om terug te komen op zijne met 's lands wetten strijdige stappen, moest de groothertogelijke regering zich dringend genoopt gevoelen de noodige maatregelen te nemen tot behoeding en werkelijke uitoefening der aan het hooge staatsgezag verbonden regten over de Katholieke Kerk.

»In den loop der geschillen met den Aartsbisschop van Freiburg, heeft de groothertogelijke regering nimmer de netelige gesteldheid uit het oog verloren, waarin de in de katholieke kerkgemeenten des lands aangestelde geestelijken zich bevonden. Zij heeft het derhalve als eene belangrijke taak beschouwd, zooveel mogelijk het daarheen te leiden, dat die geestelijken niet in het hangende geschil betrokken, maar in de regelmatige betrekking tot hunnen Bisschop gelaten worden, en alzoo met niet minder vrucht voor Staat en Kerk werkzaam zouden blijven. De groothertogelijke regering is ook aan de katholieke geestelijkheid des lands het getuigenis schuldig, dat zij gedurende het geschil met den Aartsbisschoppelijken Stoel, meerendeels hare steeds betoonde trouw en verknochtheid aan het vorstenhuis, hare gehoorzaamheid aan de wetten en verordeningen des Staats heeft gestand gedaan.

»Nadat echter de aartsbisschop op de bovengemelde wijze zijne zaak feitelijk doorgezet heeft, moet de groothertogelijke regering van de katholieke geestelijkheid verlangen dat zij, overeenkomstig hare onderdaanspligten, de verschuldigde gehoorzaamheid betoone aan de verordeningen uitgevaardigd tot behoeding en werkelijke uitoefening van het den Staat toekomend opppertoezigt over de Kerk, zullende anders zonder verschooning de strafbepalingen toegepast worden van de wet van 24 Julij 1852 (regelende de bevoegdheid der plaatselijke overheden tot het opleggen van politiestraffen aan hen die de openbare orde en rust storen), terwijl des noods ook de uitkeering der van staatswege aan de geestelijke ambten verbonden inkomsten zal worden geschorst.

»Doch van den anderen kant erkent de groot-hertogelijke regering ook hare verpligting om die katholieke geestelijken welke wegens pligtmatige inachtneming van 's lands wetten en van de verordeningen des staatsbestuurs, eene of andere vervolging te duchten zullen hebben, met alle hare magt te beschermen, welke bescherming hun mits deze ook uitdrukkelijk wordt toegezegd. Door de vorstelijke verordening van den 7den dezer [tot aanstelling van een specialen kommissaris, zonder wiens mede-onderteekening geene beschikking des aartsbisschops uitgevaardigd of opgevolgd mag worden] is het op zich zelf voor den aartsbisschop onmogelijk geworden, op regtsgeldigen weg eenigen maatregel te verordenen tegen die geestelijken welke hunne pligten jegens de groot-hertogelijke regering vervullen. Onder alle omstandigheden echter zullen zoodanige geestelijken door het gouvernement beschermd worden in de uitoefening hunner bediening en in het genot der inkomsten van hun geestelijk ambt. Mogt het nog niet, overeenkomstig het boven gezegde, den Aartsbisschop geheel onmogelijk zijn hun eene kerkelijke tuchtiging op te leggen, dan zal het gouvernement de voltrekking dier straf beletten; weshalve nu reeds mits deze uitdrukkelijk aan elken geestelijke verboden wordt, zonder des gouvernements vergunning zijne kerkgemeente te verlaten, tot het ondergaan eener kerkelijke straf die hem mogt opgelegd worden. Des noods zal de regering de sluiting gelasten van het geestelijk strafgestient van St. Pieter.

»Wat nu in het bijzonder de kerkelijken ban betreft waarmede de leden van den Katholieken opperkerkeraad bedreigd geworden zijn, — in geen geval mag deze door de Katholieke geestelijken des lands afgekondigd, noch aan denzelve eenig uiterlijk gevolg gegeven worden, zullende elk overtreder van dit verbod gestraft worden met het maximum der in de bovengemelde wet van 24 Julij 1852 bepaalde straf.

»De groothertogelijke overheden moeten doeltreffende beschikkingen maken om spoedig en juist onderrigt te worden van de handelingen der geestelijken ten aanzien van het onderwerp dezer aanschrijving, ten einde, in geval daartoe termen bestaan, terstond te kunnen tusschen beide komen."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 November.

BEVALLEN (12 Nov.): M. A. van Scherpenberg, geb. Schill, Z. — (15 Nov.): S. Hofker, geb. Branjes, D. — G. Hendriks, geb. Drijfhout, Z. — (16 Nov.): J. G. Keer, geb. Prins, D.

OVERLEDEN (12 Nov.): D. C. Boswel, geb. Ten Bosch, 76 j. — (13 Nov.): E. Budde, 22 j. — R. Groen, geb. van den Brink, 40 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		16 NOV. 4½ u. gebl.	17 NOV. 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		60⅞	60¾ à	60 13/16	60¾
Dito Dito	3 »	73½	73¼		
Dito Dito	4 »	92	91 15/16	92 1/16	91 15/16
O. I. Leening 1844	4 »				
Amortis. Syndic.	3½ »				
Handel-Maatschappij	4½ »				
Aand. Rijn-Spoorweg.	» »				
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien	» »				
BELGIE, Obligatien 1844	» »				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½ »				
Dito bij Rotsch. en Volksv	» »	49½			
FRANKRIJK, Obligatien	3 »				
SPANJE Nieuwe	1 »	21¼	21¼	21 5/16	
Dito	3 »	44⅜			
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	40 3/16			
Coup. Bewijzen.		5 5/16	5 5/16	5⅜	
Amortisable Schuld	»		4¼		
PORTUGAL te Londen	5 »	36⅜	36¼	36⅝	36¼
Dito uitgestelde	»	15½			
RUSL. bij Hope 1798 en 1816	5 »	103½	103	103⅜	103
Dito Dito 1828 en 1829	» »	101⅛	101¾	102	101¾
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »				
Dito	4½ »	95⅜			
Dito bij *Hope*	4 »	88½	89¼	89½	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	87½	88		
Dito bij id. 5de Serie	4 »				
Cert. te Hamburg	5 »				
Inschrijving in Assignat.	6 »				
Cert. van dito	» »	69½	6 ⅜		
POLEN, Certifikaten	4 »	81			
Dito Aand. à fl. 500		156¾			
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 1/16			
PRUISSEN, Aand. met Lot, R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75 11/16	75¼	75⅝	
Dito 1852	» »				
Dito 1847	2½ »	38⅞	38⅞		
Dito 1851	2½ »	38⅞	38⅝	38⅞	
Dito 1849	5 »	89⅛	88⅞	89⅛	88⅞
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	» »				
Dito	4 »	67			
Letter B	5 »	89⅛	88⅞	89⅛	88⅞
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250	»				
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5 »	95			
Dito Leening 1843	5 »				
PERU	4½ »	69	68⅞	69	68⅞
MEXICO Nieuwe	3 »	22½	22⅜	22½	22 7/16
VENEZUELA à £ 100	3½ »	31⅛			
GRENADA à £ 100	2 »		18¾		
Dito Uitgestelde		7¾	7¼		
ECUADOR à £ 100	»				

Mexiko onbepaalde 22¼, ½, ¾.

De markt ondervond heden, alhoewel bij weinig affaire, verscheidene kleine fluktuatiën, opende namenlijk willig in meest alle fondsen, liep weder een weinig terug en blijft, na eene tweede neiging tot vooruitgang getoond te hebben, nog zelf flaauwer dan gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt, Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55¾	Livorno	2/m.	f 38⅛
»	zigt	» 56¼	Napels		» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg	»	» 1.85
»	½/m.	» 55½	Weenen	6/w.	» 30¼
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35 11/16
Lissabon	»	» 41	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 41	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 16 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53, 1840, 1842 4½ pc. 95¾; 1852 —; Spanje 1—3 pc. 21; Binnenl. 3 pc. 40½; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 79⅜.

PARIJS, 16 Nov. Fransche 3 pc. 73.40; 4½ pc. 99.90; Spanje 3 pc. Binnenl. 41; id. 1 pc. 21⅜; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 94.

LONDEN, 15 Nov. Cons. kont. 94½ a 94⅝; op tijd 94½ a 94⅝; Braz. 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 94 a 96; Den. 3 pc. 82 a 84; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5 a 5¼; Gren. 20½ a 21; Uitgest. 7¾ a 8¼; Mexiko Nieuwe 25¼ a 25½; Peru 4½ pc. N. 71½ a 72½; Uitgest. 49 a 51; Rusl. 1822 5 pc. 112 a 114, (N.) 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41½ a 42½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21⅝ a 21⅞; 3 pc. 44½ a 45½; Coup. cert. 5¼ a 5½; Passive 4¼ a 5, Holl. 2½ pc. 64 a 64½; id. 4 pc. 95¼ a 96⅝; Venez. 31 a 33; Uitg. 12 a 14; Wissel op Amst. f 11.14; 3/m. 11.16, Grieken 1824 — a —.

BERLIJN, 15 Nov. Pruissen 3½ pc. 90½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93½; Pools. 4 pc. 86; Loten fl. 500 86¾; Oost. Met. 5 pc. 79¾; Amsterdam zigt 142⅜; id. 2/m. 141⅜.

HAMBURG, 15 Nov. Amst. Cert. 101; Den. 3 pc. 78½; 5 pc. 97; Oostenrijk Met. 5 pc. 91; Spanje 1—3 pc. 20⅞; Binnenl. 3 pCt. 37¾; Mexiko 17¾.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 17 November.

In de heden door de N. H. M. gehoudene veiling van 18,297 kranj. en kan. JAVA SUIKER, is alles tot de volgende prijzen verkocht:

Monster			Monster			Monster		
N°. 1.	f —	à —	N°. 8.	f 28	„ 28½	N°. 15.	f 32	a 33
2.	„ —	„ —	„ 9.	„ 28½	„ 29½	„ 16.	„ 30¾	„ 33½
3.	„ —	„ —	„ 10.	„ 29½	„ 29¾	„ 17.	„ 32	„ 34¼
4.	„ —	„ —	„ 11.	„ 28½	„ 30¼	„ 18.	„ 32¾	„ 34
5.	„ —	„ —	„ 12.	„ 29¾	„ 31	„ 19.	„ —	„ —
6.	„ —	„ —	„ 13.	„ 30¼	„ 31¾	„ 20.	„ —	„ —
7.	„ —	„ —	„ 14.	„ 30¼	„ 32			

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 16 Nov. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Kunda f 322 6/w.; 145/2 ℔ Koersche f 312 6/w. — Moutwijn f 19; Jenever f 23,50; Amst. Proef f 24,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 16 Nov. *Koffij.* Het artikel is zeer willig. Van Brazil is schier niets ter markt; de meesten der houders weigeren te verkoopen, zelfs tot verhoogden prijs, naar aanleiding der heden van Rio-Janeiro ontvangen berigten. In St. Domingo is in de tweede hand gedaan 2800 balen tot verhoogden prijs van 30¾ tot 31 cent pr. ½ kil. voor goed ordinair. De hoogste prijs wordt nu voor aanzienlijke partijen geweigerd.

Graanmarkt. De markt blijft ferm, doch met weinig handel. In Rogge is een partijtje Tangarok en een partijtje Odessa afgedaan.

Rijst. Verkocht 768 zak Arracan *uncleaned*, 200 zak id. gepeld, 300 zak Java en 100 zak Patra.

LONDEN, 15 Nov. *Suiker. Vreemde* meer gevraagd dan Zaturdag; maar de houders eischen hooger prijzen dan de koopers gelimiteerd zijn en de handel is gering. *Geraffineerd.* Gestampte gaat griffer van de hand zonder prijsverandering

Koffij Veel vraag voor Ceylon Plantage tot volle prijzen. Ceylon Native minder gevraagd, ook de prijzen zijn niet zoo ferm; ordin. tot goede ordin. 46 tot 47 s.

Rijst. De vraag blijft aanhouden; men heeft in veiling de volle prijzen betaald; de geveilde 5735 zak zijn verkocht als volgt: 3487 zak Madras van 13 tot 13 s. 6 d. voor pinky; 2248 zak Bengaalsch van 15 s. tot 15 s. 6 d. voor stofachtig middelsoort en 15 s. 6 d. tot 16 s. voor goede stofachtige. Onderhandsch zijn sedert Vrijdag afgedaan 20,000 zak tot evenredige prijzen als die in veiling.

i *Talk.* Fermer met weinig verkoopers. St. Petersburg Y C n loco 55 s. 9 d. tot 56 s.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Aangaande het schip J. C. J. van Speyk, kapt. Noltee, v. Archangel naar Rott., wordt van Archangel van den 29 Oktober gemeld, dat het in de Witte Zee, bij het eiland Morchwitz, verongelukt, doch het volk gered was.

CADIX, 5 November. Eene Nederlandsche schooner, met gebroken bezaansmast en schade aan het bovenschip, is alhier binnengeloopen,

UITGEZEILD:

TEXEL, 16 Nov. H. P. Cruijs, Pegasus, New-York. - P. A. Stibolt, Andreas, Odessa. - T. Coerkamp, Gebroeders Coerkamp, Ancona.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 17 November in lading naar:

Keulen	D. Hoogewegh, Prins Emil.
Manheim	J. Kroll, Stoltzenveltz.
Weesel	F. Beijer, Jonge Wilhelmina.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron	A. Adams, l'Esperance.
Duisburg	J. Arera, Ondine.

Rijnhoogte ARNHEM 16 Nov. 0 el 83 duim.
KEULEN 15 „ 4 vt. 11 „

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg